

Pensjonistforbundet og SAKOs innspill til familie- og kulturkomiteen

Kultur og likestillingsdepartementet, kapittel 315, post 60 Frivilligsentraler

Per oktober 2024 er det 535 frivilligsentraler i Norge, fordelt på 333 kommuner. Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til landets frivilligsentraler med 12 millioner kroner, fra 259 til 271 millioner kroner. Tilsynelatende en videreføring på samme nivå, men ettersom det allerede for 2025 er godkjent søknader fra 334 kommuner om tilskudd til 557 sentraler, innebærer dette en svekkelse der hver enkelt sentral får mindre enn de gjorde i 2024.

Frivilligsentraler er mangfoldige møteplasser bygget på frivillighetens premisser og lokale ønsker, ivaretatt av ansatte i samhandling med frivillige, lag og kommunen. De er viktige for eldre, både ved at eldre kan yte tjenester og bidra, og ved at de kan motta tjenester. Sentralene er derfor viktige for å realisere Bo trygt hjemme-reformen.

Dette vet regjeringen utmerket godt, fordi samtidig som den kutter støtten til hver sentral, har den likevel bevilget et lite tilskudd på 2 millioner kroner som skal administreres av Norges Frivilligsentraler «for å bidra til aldersvennlig frivillighet og utvikle lavterskel-møteplasser for eldre. Satsingen ses i sammenheng med Bo trygt hjemme-reformen.».

Norges Frivilligsentraler har beregnet at tilskuddet må være på 306 millioner kroner i 2025, for at hver sentral skal få samme tilskudd som i 2024. Regjeringen må ta høyde for at det faktisk blir minst 557 sentraler (22 flere enn i 2024) i 2025 og tilpasse tilskuddet deretter. Pensjonistforbundet mener det er behov for å øke tilskuddet ytterligere, dels fordi kostnadene har økt, men særlig fordi sentralene er viktige for at eldre både kan bidra til å yte og motta tjenester.

Merknad: Pensjonistforbundet og SAKO krever at det på post 60 settes av 330 millioner kroner til Frivilligsentralene.

Kultur og likestillingsdepartementet, kapittel 315, post 70 Merverdiavgiftskompensasjon

Regjeringen har utbetalt full momskompensasjon de siste årene. I forslaget til statsbudsjett 2025 foreslås det å sette av 2,65 milliarder kroner. Det er ikke tilstrekkelig for full kompensasjon, fordi det er allerede kjent at det totale søknadsbeløpet i 2024 er på 2,78 milliarder kroner. Regjeringen skaper dermed usikkerhet om frivillig sektor faktisk får full kompensasjon.

Frivillig sektor trenger en kompensasjonsordning som er stabil og forutsigbar, slik at den kan frigjøre tid og midler til det frivilligheten skal og vil drive med. Igjen må vi minne vi om hvor viktig frivillig sektor er for å realisere Bo trygt-hjemme reformen. Løsningen på dette er å garantere full momskompensasjon gjennom å regelfeste ordningen og gi tilskuddet som en dynamisk overslagsbevilgning. Det var det regjeringen lovte i Hurdalsplattformen.

Merknad: Pensjonistforbundet og SAKO krever at Post 70 tilføres teksten «overslagsbevilgning», slik at frivillige organisasjoner kan være trygge på at 100 prosent av deres momsutgifter i 2025 blir kompensert.

Kultur og likestillingsdepartementet, kapittel 315, post 78 Frivillighetstiltak

Vi har lenge etterspurt en egen pott til eldrepolitiske tiltak, der pensjonistenes organisasjoner kan påvirke fordelingen av midlene. Det ville øke medvirkning i samfunnet, ved at deres organisasjoner får reell innflytelse over saker av stor betydning dem de representerer. En forutsetning for en slik pott, er at den kommer i tillegg til ordinære bevilgninger, slik at det organisasjonene forhandler seg frem til ikke kommer til fratrukk i statsbudsjettet.

Noen eksempler på mulige tiltak i frivillig sektor rettet mot eldre, er digital opplæring, forebyggende helsetiltak, informasjonskampanjer om aldersvennlige samfunn, kulturelle tiltak, trafiksikkerhetskurs og hjelpetelefoner.

Merknad: Pensjonistforbundet og SAKO krever en pott på 20 millioner kroner, der pensjonistenes organisasjoner kan forhandle om bruken av midlene.

Kommunal- og distriktsdepartementet, kapittel 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Den kulturelle spaserstokken skulle ifølge Hurdalsplattformen synliggjøres på statsbudsjettet. Men den er fortsatt gjemt som del av rammetilskuddet til fylkeskommunene. Det gjør at det er vanskelig å se hvor mye som er avsatt (anslagsvis 35-40 millioner kroner), og kan også medføre lavere etterspørsel. Pensjonistforbundet har derfor lenge bedt om at denne skal bli en egen post på Kulturdepartementets budsjett, økes vesentlig (dobles) og endres slik at også hjemmeboende eldre er berørt av ordningen. Da kan den også inngå som et virkemiddel i Bo trygt hjemme-reformen og bidra til at hjemmeboende eldre får et tilbud om kulturopplevelser og hjelp til å komme seg til og fra til disse.

Merknad: Pensjonistforbundet og SAKO krever at Den kulturelle spaserstokken flyttes til Kulturdepartementets budsjett, og at innretningen endres til også å gjelde hjemmeboende eldre og at bevilgningen økes vesentlig.

Vennlig hilsen

For Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
Forbundsleder

Eyvind Frilseth
Spesialrådgiver